

Bošnjacima u Banjoj Luci prijeti nestanak?!

11/02/2009 20:47 by BanjaLukauSrcu

Svjesni da je tekst Āito ga objavujemo samo jedan od mogućih pogleda i pristupa boĀjnjaĀkom pitanju u Banjoj Luci, te stoga nuĀno subjektivan, pozivamo naĀje Āitaoce, posebno BanjaluĀane, bez obzira gdje danas Āive, da se ukljuĀe u razmatranje ove problematike i daju svoj doprinos.

Sjedim i piĀjem ovaj tekst o Banjoj Luci, ali ne zbog toga Āito mislim da stvar najbolje znam, niti sam od onih sa ogromnim Āivotnim iskustvom, nego piĀjem samo zbog toga Āito drugi niko neĀte ili ne smije. BoĀnjaci u Banjoj Luci viĀje skoro i ne pruĀaju otpor, nego veĀtinom Āute i pate pod udarcima velikosrpskog projekta ĀekajuĀi joĀi samo posjetu Azraila kao konaĀni izlaz za izbjavljenje iz banjaluĀkog koĀimara. PiĀjem o gradu koji je boĀjnjaĀki nacionalni korpus potpuno zaboravio i koji veĀ neki nazivaju uvrjednivo dijasporom. DanaĀnje stanje odgovara stanju muslimana iz KanjiĀe u MaĀarskoj 1689. godine koji su bili godinama u okruĀenju oĀekujuĀi pomoĀ ummeta koja nije dolazila. Mi smo naĀalost u sliĀnom okruĀenju, a maltretiranje koje mi podnosimo je gore od ubijanja. Mi istina joĀi ne jedemo, kako je onda pisao Piri Ahmed Efendi, uĀeglo braĀino od heljde (zobi) ali to ne znaĀi da nam je lakĀje nego nekada njima u KanjiĀi. Sjedimo i Āekamo pomoĀ koja ne dolazi, odrĀavajuĀi bioloĀko jezgro muslimanskog naroda u Banja Luci pokuĀavajuĀi odrĀati boĀjnjaĀku glavu uspravnu i ponosnu. Stanje nam je kao nekada BoĀnjaka NikĀiĀta, Ulcinja, Ā ahoviĀta, NiĀja, Vranja, Beograda krajem 19 og i poĀetkom proĀlog stoljeĀta. Samo ovaj put znamo da nemamo kuda, jer za BoĀnje viĀje nema povlaĀenja. Nema se kud, opstati moramo jer u slijedeĀtoj rundi moĀda viĀje neĀtemo imati svoje zemlje ako se ne suprotstavimo. Svjesni smo da Āte Velike Srbije u Banjoj Luci i Bosni biti obrnuto proporcionalno broju BoĀnjaka koji su opstali, Āive ili se rode u njoj. ĀiveĀi u ovome gradu svakodnevno posmatram mjesto gdje je nekada izvojevana jedna od najbriljantnijih pobjeda BoĀnjaka 1737. poznatija kao Boj pod Banja Lukom.

Pobijedili smo Austrijance jer smo bili jedinstveni i spremni da Āivotom odbranimo BoĀnjaka i vjeru u drugoj ĀarĀiji. Ā to je najvaĀnije, vidokrug nam je tada sezao dalje od prvog brda vlastite ĀarĀije. To je, rekao bih, mjesto gdje smo se na tren pribliĀili druĀstvu nacija koje drĀe do sebe. Gledam tvrĀavu Kastel gdje su se banjaluĀki BoĀnjaci te godine uĀanĀili, spremni umrijeti za svoju vjeru i zemlju. Nekada davno u tvrĀavi je bila dĀamija. VeĀ odavno je sruĀena, a pouku do danaĀnjeg dana skoro i da nismo primili. Zbog toga nam je sruĀeno preko hiljadu dĀamija i Āito se tiĀe ponovne izgradnje tu nismo loĀi ali slabo ili bolje reĀeno nikako, ne gradimo mehanizme njihove zaĀtite. U blizini tvrĀave su dijelovi grada zvani Laus i Medreska, gdje su bili postavljeni austrijski topovi sa ciljem da nam se joĀi u onaj vakat razvuĀe pamet. Gledam poznatu kuĀtu BojiĀta u koju je nekada boravio Omer paĀja Latas kada je prebjegao iz Hrvatske. Prodata je. Malo dalje je, nad Vrbasom, BeĀlagiĀta kuĀta, kuĀta nekadaĀnjeg ministra saobraĀtaja koju su komunisti bili konfiskovali. Ministar je umro u nostalgiji za voljenom grudom u Argentini plaĀajuĀi ceh borbe za tuĀu drzavu i tuĀi groĀi. Blizu nje, skoro uz Gradski most je kuĀta HusedĀinovĀta, nekadaĀnjeg banjaluĀkog gradonaĀelnika. I ona je veĀtim dijelom prodata. Odmah do nje, u ovoj muslimanskoj mahali, gradi se crkva na mjestu gdje je nakon Drugog svjetskog rata bila zgrada UDBE. Naspram nje, odmah preko Vrbasa u blizini Gradskog mosta su stanovali roditelji Nerkeza SmajlagiĀta. Nekoliko stotina metara, nizvodno Vrbasom, a odmah iza tvrĀave Kastel, je mahala zvana Dolac i dĀamija u koju sam iĀiao u mejtef. U blizini se tu, kako kaĀu, nekada davno nalazila tekija. Danas je na tom mjestu, u kuĀti BiberĀta, privremeno smjeĀten, Merhamet ili mjesto gdje se distribuira joĀi ono malo pomoĀi koju dobijaju BoĀnjaci Banja Luke zaboravljeni od ostatka boĀjnjaĀkog korpusa. Naspram ove kuĀte, preko Vrbasa bio je konvikt za muslimanske Āake, koji su izgradili i finansirali begovi DĀiniĀi. Na vrlo malom prostoru je mnogo interesantnih mjesta gdje su nekada Āivjeli znameniti BoĀnjaci ovoga grada.

U Bosni ili Velikoj Srbiji

Mi danas istina živimo u Banjoj Luci ali stanujemo u Majke Jevrosime, Petra Karaorëvića Oslobodioca, Solunskoj, Pere Kreëe, Srpskih branilaca, kupamo se u Srpskim Toplicama i Åjetamo Obilićevim. U Bosni smo, ali defakto u Velikoj Srbiji, priznali mi to ili ne. TeÅjko da se i moëe naÅti neki trag stare Banja Luke a ono Åto je i ostalo preko noÅti se ruÅji. Iznad grada je brdo Åehitluci, preimenovano u Banj brdo. Tamo negdje iza Åehitluka 80 - 100 km dalje kod Travnika ili Jajca poÅinje odbranjena Bosna. Televizije Srbije pa Åak i Hrvatske se mogu gledati za razliku od bosanskih federalnih kanala koji su nedostiÅni bez kablovske televizije. U duÅanima tu i tamo se moëe kupiti bosanska roba. Sa flaÅa mineralne vode ili nekog piÅa na policama osmjehuju se Knjaz MiloÅ sa Karaorëem, radujuÅti se vlastitom uspjehu koji je prevaziÅao njihov najveÅti optimizam. Ne tako davno i sami su protjerali muslimane iz Srbije i Crne Gore. Uspjeli su preÅti Drinu nakon tolikoÅ stoljeÅta i ne ide im se nazad i htjeli bi nastaviti svoj krvavi pir. Pitam se Åta bi danas rekli za ovaj grad Ferhad paÅa SokoloviÅ ili komandant iz Boja pod Banja Lukom 1737. Ali-beg OsmanpaÅiÅ na jednoj i Omer-paÅa Latas na drugoj strani? Å ta bi rekle generacije banjaluÅkih muftija od NurkiÅa, ZahiroviÅa, HaliloviÅa, na jednoj, i muftija MaglajiÅ i efendija ZuhriÅ, na drugoj stani? Bi li se kajali zadnja dvojica Åto su za sitan vlastiti Åtar popuÅtali srpskoj politici? Å ta bi rekli banjaluÅki BoÅnjaci koji su nekada, ne tako davno, bili u prohrvatskoj Uzdanci ili prosrpskom Gajretu, a istovremeno bez svog kulturnog druÅtva. Å ta bi besjedili potpisnici BanjaluÅke deklaracije iz Drugog svjetskog rata koji su Åitili komÅije Srbe za vrijeme NDH? Potpisnik ove Deklaracije, muftija ZahiroviÅ, napadnut je za vrijeme minulog rata od stane srpskog vojnika u blizini Ferhadije. Stari muftija je jedva izvukao Åivu glavu.

Mladomusliman Nijaz KaraselimoviÅ, sin jednog od potpisnika ove deklaracije bio je hapÅen, zatvaran i strahovito maltretiran po zatvorima u minulom ratu kao predsjednik Merhameta od strane komÅija Srba? Od takvih komÅija ÅuÅemo samo muk na sve ovo, Åto znaÅi odobravanje. Srbi nisu mogli naÅti 50 - 60 potpisnika neke srpske deklaracije tamo neke 1992. ili 93. Mi jesmo i ponosimo se time. Å ta bi danas rekao stari komunista Akif Åeremet sa svojim uÅenikom, skojevcem Osmanom KarabegoviÅem i 1800 gradskih ``naprednih drugova`` iz mahala iz vaktu prije Drugog svjetskog rata na jednoj - i Mladi Muslimani sa nekih 50-ak momaka i djevojaka uopÅite zainteresiranih za vlastitu vjeru i naciju u Banjoj Luci na drugoj strani? Stari ljudi su mi priÅali da su, ponekad, mogli vidjeti meÅu njima i danaÅnjeg akademika Muhameda FilipoviÅa, koji je jedan od rijetkih BoÅnjaka Åto je proÅili sistem koliko toliko koristio i za boÅnjaÅke ciljeve. Å ta bi rekli bivÅi komunisti, ko je u tumananju kroz crvenu maglu na kraju ostvario svoj cilj? Ceh nesloge, vjekovnog spavanja i muslimanskih zabluda plaÅtamo danas mi koji smo ostali u Banjoj Luci. VeÅtinom od gore pomenutih ne moëemo viÅje niÅta Åuti ali muk naÅjih boÅnjaÅkih stranaka SDA i SBIH odnosno TihiÅ Sulejmana i Harisa SilajdiÅa je gori i bolniji. Mi kao i da ne postojimo. Pitamo se kako nisu izvukli pouku po kojoj su naÅi neprijatelji uvijek izvlaÅili korist zbog naÅjeg nejedinstva, Åto je rezultiralo daljnim gubljenjem teritorija, protjerivanjem, silovanjem, ruÅenjem a sve to Åesto samo zbog vlastite sujete. DrÅave nas je koÅtala sujeta RizvanbegoviÅa u praskozorju naÅje nezavisnosti pod vodstvom GradaÅiÅeviÅa. Opet su naÅi protivnici zbog naÅjeg suludog nejedinstva kajmak jeli, a mi gladni bili.

Ni jedan hafiz u cijelom gradu

TeÅjko da se deÅjavaju i neke promjene u vjerskom Åivotu grada Banja Luke iz koga rijetko da je neko posljednjih decenija zavrÅio medresu a teoloski fakultet da i ne govorim. Bio je to grad sa Åetiri medrese u nekom drugom vaktu. Bio je to grad u kome su se mukabele uÅile a da niko nije morao uzeti Åasni Mushaf u ruke. Danas samo osamdeset godina kasnije nemamo niti jednog hafiza u Åitavom gradu.

Nije lahko Åivjeti i biti musliman u danaÅnjoj Banjoj Luci u kojoj su rijetki dani da nisu napadnute institucije, imovina i mezaristani BoÅnjaka. TeÅjko je Åivjeti u gradu u kojem tebi BoÅnjaÅe, dok si na namazu, psuju balijsku ili tursku mater, uz ciku razbijenog prozora i na tvojoj dÅamiji. Sretni smo ako Åujemo kako se niz crijep kotrlja kamen i kako nema veÅte Åitete. Sve se deÅjava na oÅigled policije koja po obiÅaju spava u obliÅnjem autu ili se grije u

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

---

obliĀnĀnĀjem duĀĀanu ili kafani. Lahko je biti Musliman na BaĀiĀarĀiji, Travniku ili BihaĀu a veoma teĀiko u Banjoj Luci. Snaga danaĀnjih BoĀnjaka je onolika koliko su u stanju da zaĀtite naĀja prava u Banjoj Luci, Bjeljini, FoĀi i FazlagiĀa Kuli kao jednom od najslabijih karika u boĀnjaĀkom lancu. Znete li braĀo da vam mi u Āikolama uĀimo Svetog Savu, Majku Jevrosimu, srpske ustanke, Āitamom Āirilicu a naĀi politiĀari se i dalje sloĀno svaĀaju dok mi nestajemo na vatri njihove nesloge.

Iseljeni banjaluaĀki BoĀnjaci po Ā vedskoj, NjemaĀkoj, Holandiji, Americi, Austriji se ne vraĀaju. Poneko istina doĀe ali u plehanom sanduku. Godine su proĀle, nas u privatizacijskoj priĀi nije bilo, jer smo raseljeni i bila je to borba za goli opstanak, a djeca su se raĀala u Geteborzima, Amsterdamima, Atlantama i gdje sve ne? Mnogi stanovi joĀi nisu vraĀeni a i mnogi BanjaluaĀani se viĀe i ne mogu vratiti jer nemaju ni bosanskog drĀavljanstva. Ko je kriv? SjeĀam se prije samo nekih 18 godina kako su nam naĀi buduĀi politiĀari obeĀavali da Āe vratiti BoĀnjake iz Turske i vratiti im djedovska bosanska drĀavljanstva. Ne da ih nisu vratili nego su i ove u Bosni u proĀlom ratu dobrim dijelom izgubili. SluĀam kako Ā panci na osnovu Zakona o sjeĀanju, daju na Kubi drĀavljanstva Kubancima Āiji su pradjedovi nekada davno doĀili iz Ā panije. Nekada su naĀi politiĀari znali doĀi u Banja Luku i isporuĀiti nam ``tisuĀte selama`` a vraĀali su se sa koferima u kojima su bili naĀi glasovi. Donosili su prazna obeĀanja koja su zaboravljali nakon dobre veĀere u restoranu u Gornjem Āeheru joĀi iste veĀeri. ViĀe skoro i ne dolaze, jer niko haman i ne glasa za njih. Zasto? Pa neka proĀitaju ovaj tekst, ali znaju oni to dobro i bez ovoga.

PomoĀ nama u Banjoj Luci skoro i da ne dolazi. Izuzetak je Bajram kada se i nas neko sjeti. Molim Allaha, dĀ. Āi., da ih nagradi na tome. Tvrdim da je pomoĀi bilo viĀe za vrijeme rata fantastiĀnim angaĀmanom Merhameta, nego danas. Merhamet je uradio viĀe nego svi boĀnjaĀki politiĀari zajedno, za ostanak i opstanak BoĀnjaka Banja Luke. Rijetko se mogla vidjeti takva spremnost na Ārtvu i volja za opstanak u nemoguĀim uslovima.

Danas, 15-tak godina kasnije, ambulanta i kuhinja se bukvalno bore za opstanak i gledajuĀi sve Āito se deĀava oko Bosnalijeka pitam se hoĀe li se iko sjetiti BoĀnjaka Banja Luke kako bi se konaĀno osigurala redovna opskrba Merhameta najosnovnijim lijekovima. Ljudi su joĀi priliĀno normalni u kakvom okruĀenju Āive. BoĀnjaci koji su ostali u Banjoj Luci trebaju joĀi neki lijek za pritisak, cirkulaciju, srce i ĀeĀer. Molim ostale BoĀnjake u Federaciji da ih ne odbijaju ako se neko od njih pojavi u jednoj od bolnica u Federaciji jer sa ovakvim penzijama ne moĀemo si priuĀiti ni najobiĀniji pregled, a bilo kakva operacija je horor na koji ne smjemo ni pomisliti. Pomozite nam dok joĀi imate kome poslati pomoĀ.

Kako nam se moĀe pomoĀi

Ali Āta nama u ovakvoj situaciji ustvari treba i kako nam se doista moĀe dugoroĀno pomoĀi? Mnogo nam je vaĀnije da se uradi neĀito strateĀki za nas jer sami nismo u stanju. Pomozite nam da organizujemo naĀu u Āikolu i obdaniĀite, pomozite nam da napravimo Medresu u Banjoj Luci. Pomozite nam da na ovaj naĀin doĀu novi ljudi i da opstanu u Banjoj Luci. Nekoliko malih pogona u kojim bi radili BoĀnjaci ovoga grada bi znatno poboljĀalo situaciju. Prestanimo priĀati demagoĀki o vaĀnosti povratka koji je predprogramiran da zavrĀi krahom i da samim time obeshrabri i one koji se Āele vratiti iz raznih Amerika i Australija sa uĀiteĀevimom koju joĀi imaju. PredloĀite im boĀnjacki biznismeni neĀito i udruĀite sa njima sredstva. Pomozite zajedno sa nama Islamsku zajednicu u Banjoj Luci da se pomakne sa onog nivoa sa kojeg je bila poĀetkom proĀilog stoljeĀa. PoĀaljite nam imame misionare koji Āe doĀi da se dokaĀu i Āiji Āe rad ljudi prepoznati dolaskom u dĀamije. Mi smo dĀamije haman napravili a imami su sada na redu da urade svoj dio posla. Ponekad mislim da naĀi imami pogreĀino shvataju kao svoj primarni zadatak ukop BoĀnjaka u Banjoj Luci, Āiji se rok rada poklapa sa posljednjom dĀenazom u Banjoj Luci. Ovde su pozvani prvenstveno da oĀive zamrli vjerski Āivot a naĀalost nisu na visini tog zadatka, bar ako ih se posmatra po broju dĀematlija u dĀamiji. Ako smrt posljednjeg BoĀnjaka iz dĀamije bude brĀa od rezultata njihovog rada onda smo svi definitivno izgubili. Imami su vojnici jednog velikog zadatka koji traje stoljeĀima, ali naĀalost mnogi nisu u stanju odgovoriti zahtjevima vremena i okruĀenja. Ima ih koji misle da su gastarbajteri u ovome gradu. Morali bi unaprijed znati da silingere niko ne treba i prezreni su. Mi isto tako ne trebamo prazne mejtefe koji ne sluĀe niĀemu i

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

---

u kojima djeca uÄ•e pjesmice za predstojeÄ•i mevlud, nego trebamo mejtefe iz kojih Ä•te djeca dolaziti na namaz, jer svrha mejtefa je da pojaÄ•a dÄ•emat i da popuni upraÄ•njena mjesta u safu. Mi ne trebamo dÄ•amije koje se otvaraju samo za akÄ•am, jaciju, dÄ•umu i bajram-namaz kao Ä•to je to danas. Imami, biÄ•ete sigurno pitani zaÄ•to ste samo klanjali dva vakta u dÄ•ematu? Ne zaboravite na dan kada neÄ•te sluÄ•iti isprika i kada Ä•ete biti pitani Ä•ta ste uradili? VaÄ•je je da dÄ•amije otvorite i pozivate ljude na pravi put a mi Ä•emo biti pitani jesmo li se odazivali. Nemojte da vas dÄ•emat svjedoÄ•i protiv vas i ne mislite da se sav dodatni vjerski Ä•ivot svodi na organizovanje bajramskog koncerta u Mejdanu. BoÄ•injaÄ•ki politiÄ•ari, vaÄ•ite vaÄ•je rijeÄ•i i stojte iza njih. Doprinesite lakÄ•em Ä•ivotu BoÄ•injaka u Banjoj Luci, jer oni su vam dali povjerenje i ne ostavljajte ih na milost i nemilost neprijatelja.

Lahko je priÄ•ati tirade o Dodiku i svaÄ•ati se preko medija iz Sarajeva, ali znajte da je nakon toga BoÄ•injacima joÄ•i teÄ•e Ä•ivjeti u Banjoj Luci. Pitajmo se, svaki pojedinaÄ•no, Ä•ta smo uradili da onemoguÄ•imo srpski Ä•etniÄ•ki projekat koji i vama i nama kuca na ista vrata. Znajte da je svakodnevni aktivni otpor tome projektu, a nikakvo uljuljkivanje kako vaÄ•ja Ä•arÄ•ija nije direktno ugroÄ•ena, je jedini garant naÄ•je opstojnosti u domovini iz koje nas Ä•ele istjerati. Sjetite se naÄ•jih predaka i njihove reakcije 1737. i nauÄ•imo konaÄ•no lekciju pod naslovom JEDINSTVO. Ä• to prijeÄ• shvatimo vaÄ•nost naÄ•jeg jedinstva, tim prije obezbijediÄ•emo naÄ•joj djeci lakÄ•u i izvjesniju buduÄ•nost a zemlja iznad nas, veÄ• sutra kada budemo u kaburu, neÄ•te biti poravnavana kako bi neki iz LaktaÄ•ja Ä•eljeli.

Uz mahsuz selam

T. EFIN

Izvor vijesti: cyberbulevar.com/banjaluka